

FÅGELINVENTERING

Nydal Bergtäkt

ABT Bolagen AB, 2025

Figur framsida Gles tallskog i förgrunden samt tät blandskog i bakgrunden, bild taget åt väst från väg 180 just norr om bergtäktsområdet.

BESTÄLLARE	ABT Bolagen AB
UPPDRAG	Nydal bergtäkt
UTFÖRARE	Sweco Sverige AB
ANSVARIG	Cecilia Möne
INVENTERING	Max Stefansson
RAPPORT	Max Stefansson
GRANSKNING	Joakim Andersen
DATUM	2025-11-11

INNEHÅLL

1 INLEDNING	3
1.1 Bakgrund.....	3
1.2 Uppdragets syfte	3
2 METOD, GENOMFÖRANDE OCH AVGRÄNSNING	4
3 RESULTAT OCH BEDÖMNING	5
5 REFERENSER	6

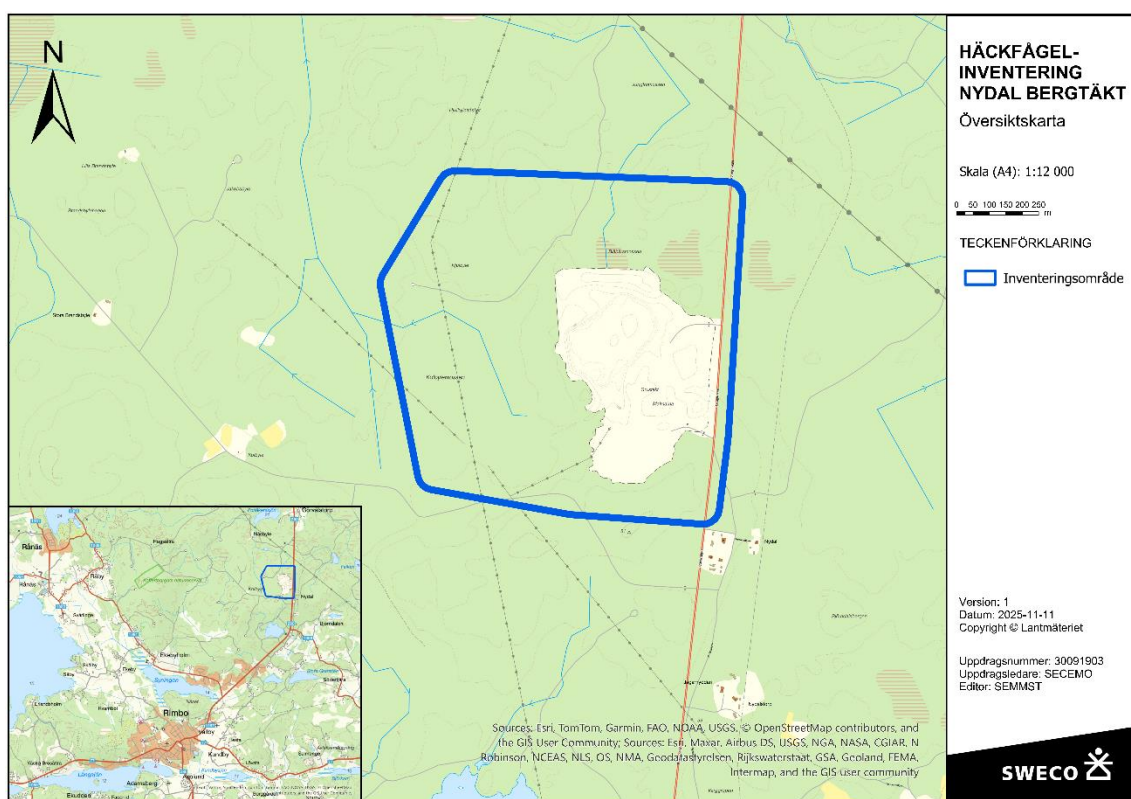
1 INLEDNING

1.1 BAKGRUND

ABT Bolagen AB avser att ansöka om verksamheter i form av bergtäkt, återvinning, deponi, asfaltverk och betongstation på fastigheten BREDVIK 2:8, 5 km nordost om Rimbo. Som en del i utredningsarbetet har Sweco genomfört en häckfågelinventering.

1.2 UPPDRAGETS SYFTE

Syftet med fågelinventeringen har varit att identifiera revirhävdande fågelarter inom projektområdet. Resultatet från inventeringen ska användas som underlag vid anpassning av planerad verksamhet samt som underlag för att bedöma behov av skyddsåtgärder.

Figur 1. Översiktskarta som visar området som inventerats i blå polygon

2 METOD, GENOMFÖRANDE OCH AVGRÄNSNING

Fågelinventeringen har genomförts enligt Metod 2 (förenklad revirkartering) i *Metodkatalog för fågelinventering vid Vattenfalls vindkraftsprojektering i Sverige* (Haas, Ottvall, Green, 2015). Inventeringen som redovisas i denna rapport gjordes inom det blå området i Figur 1.

Inventeringsområdet har genomströvats längs en tänkt linje med hjälp av GPS (noggrannhet som bäst +/- 5 m) med maximal bredd på 200 m mellan linjer så att alla fåglar inom området ska gå att höra. Hörda och sedda fåglar har noterats. Med bedömd position noterades naturvårdsarter, det vill säga rödlistade fåglar, arter som ingår i EU:s Fågeldirektiv Bilaga 1 samt till viss del arter som minskat med mer än 50 % sedan 1980 (Skogsstyrelsen, 2023). För övriga arter noterades bara deras förekomst i en artlista. Undantag från ovanstående definition av naturvårdsarter har gjorts för de tre arterna kungsfågel, järnsparv och grönsiska som alla tre tillhör kategorin minskning med mer än 50 % sedan 1980. De har alla tre en gynnsam bevarandestatus, förekommer allmänt i grandominerad skog utan koppling till särskilt skyddsvärda biotoper och föranleder därmed ingen särskild hänsyn. Notering med position är därmed ej nödvändig för dessa arter.

Fågelinventeringen utfördes under perioden 5 juni – 11 juni 2025 vilket är inom det tidsintervall som rekommenderas i Haas m.fl. 2015 och speglar den tid då de flesta fåglar i denna del av landet är aktiva genom sång och andra häckningskriterier. Alla delar av inventeringsområdet besöktes vid två tillfällen (5:e och 11:e juni) för att minska risken att missa förekomst av revirhävdande arter. En observation av en art i samma område vid två tillfällen under häckningsperioden är en säkrare indikation på att arten har ett permanent revir i området jämfört med observation vid ett tillfälle. Start på inventeringen skedde i soluppgången +/- 30 minuter och avslutades senast 5 timmar efter soluppgången eftersom sångaktiviteten avtar längre in på förmiddagen.

Inventerare och ansvarig för rapportskrivning och kartor har varit Max Stefansson och granskare har varit Joakim Andersen (Sweco Sverige AB). Max Stefansson är civilingenjör inom Miljö- och vattenteknik. I utbildningen ingick kurser i grundläggande biologi och ekologi. Max har 4 års erfarenhet som miljökonsult och flera års erfarenhet av fågelskådning. Max har tidigare utfört häckfågelsinventeringar för infrastrukturprojekt och detaljplaner. Joakim Andersen har arbetat som miljökonsult sedan 2016 och arbetar till stor del som uppdragsledare. Joakim är specialist på fåglar och har sedan 2017 deltagit i ett stort antal inventeringar för större infrastrukturprojekt, bergtäkter och vindkraftprojekteringar och utfört inventeringar i fält, skrivbordsstudier, upprättat rapporter och gjort bedömningar baserat på artskyddsförordningen. Joakim har utfört inventeringar inom de flesta artgrupper såsom örnar, rovfåglar, lom, skogshöns och övergripande häckfågelfauna.

3 RESULTAT OCH BEDÖMNING

Sammanlagt noterades 3 naturvårdsarter vid fältinventeringen (Tabell 1). Samtliga observationer av dessa redovisas på karta i Bilaga 1 och i observationslista i Bilaga 2. Ett ID-nummer (NXX) kopplat till varje observation möjliggör korsreferenser mellan karta och observationslista där mer information om observationen finns. I Bilaga 3 redovisas en bruttolista med samtliga observerade arter, inklusive allmänt förekommande arter som normalt ej kräver särskild hänsyn.

Tabell 1. Noterade naturvårdsarter. För respektive art anges typ av naturvårdsart samt en bedömning av antal revir och artens förekomst i området. Typ av naturvårdsart är antingen olika hotkategorier på rödlistan (NT-nära hotad, VU-sårbar, EN-starkt hotad eller CR-akut hotad), förekomst i Bilaga 1 i EU:s fågeldirektiv, eller minskning med mer än 50 % mellan 1980 och 2018

Art	Kategori	Bedömning
Grönfink	EN	Troligen ett revir i väst nära kraftledningsgata (N1)
Gulspurv	NT	Uppskattningsvis 9 – 13 revir (N10 – N29) på hyggen spritt i inventeringsområdet.
Trädlärka	Fågeldirektivets Bilaga 1	Spelflygande fågel i hygge med glesa tallbestånd (N16). Bedöms som ett revir.

En hackspettsart observerades inom projektområdet. Större hackspett var allmänt spridd i områdena utanför bergtälten och dess angränsande barmark. Denna art skapar förutsättningar för andra hålhäckande arter. Vid en kraftledning observerades det grönfink; en art som är knuten till buskmarker. Gulspurv, som också är knuten till öppna marker (och gärna anammar kalhyggen), förekom allmänt spridd inom inventeringsområdet i anslutning till öppnare mark i form av kraftledningsgator samt hyggen med eller utan sly. Trädlärkan hördes i norra området som anses vara passande häckningsmark i form av hygge med frötallar.

Inventeringsområdet är till stor del påverkat av skogsbruk, främst i väst och norr där en stor andel av marken består av igenväxande hyggesmark. I denna mark har de flesta naturvårdsarterna noterats och består främst av arter knutna till öppen mark som gärna anammar hyggen och brynmiljöer. Inom bergtälten sågs stenskvätta som kan vara en signalart för naturvärden kopplade till naturlandskap som småskaligt jordbruk, men markens beskaffenhet gör att stenskvättan inte ses som en signalart i detta område.

Baserat på inventeringsresultaten är värdena för fåglar framför allt kopplade till brynmiljöer. De hyggen där många observationer gjorts av naturvårdsarter (främst gulspurv) saknar dock skyddsvärde eftersom det är en tillfällig miljö.

5 REFERENSER

ArtDatabanken SLU. 2025. <https://artfakta.se/>

Haas, F., Ottvall, R., Green, M. 2015. Metodkatalog för fågelinventering vid Vattenfalls vindkraftsprojekt. Vattenfall.

Skogsstyrelsen, 2023. *Sammanställning av fågelarter där bedömning av tillfredsställande nivå behöver göras inför skogsbruksåtgärd*. Länk till dokument:
<https://www.skogsstyrelsen.se/globalassets/lag-och-tillsyn/artskydd/bedomning-av-tillfredstallande-niva-pa-fagelpopulation.pdf>

BESTÄLLARE ABT Bolagen AB

UPPDRAG Fågelinventering Nydal Bergtäkt

UTFÖRARE Sweco Sverige AB

ANSVARIG Cecilia Möne

INVENTERING Max Stefansson

RAPPORT Max Stefansson

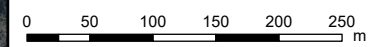
GRANSKNING Joakim Andersen

HÄCKFÄGEL- INVENTERING NYDAL BERGTÄKT

Bilaga 1
kartredovisning

Skala (A4): 1:6 000

TECKENFÖRKLARING

- Inventeringsområde
- Tillfälle 1 (5e juni)
- Tillfälle 2 (11e juni)

Version: 1
Datum: 2025-11-11
Copyright © Lantmäteriet

Uppdragsnummer: 30091903
Uppdragsledare: SECEMO
Editor: SEMMST

Sources: Esri, TomTom, Garmin, FAO, NOAA, USGS, © OpenStreetMap contributors, and the GIS User Community; Sources: Esri, Maxar, Airbus DS, USGS, NGA, NASA, CGIAR, N Robinson, NCEAS, NLS, OS, NMA, Geodatastyrelsen, Rijkswaterstaat, GSA, Geoland, FEMA, Intermap, and the GIS user community

BILAGA 2 – OBSERVATIONSLISTA NATURVÅRDSARTER – NYDAL BERGTÄKT 2025

Koordinater i SWEREF99 18 00

ID	Artnamn	Antal	Aktivitet	Öst	Nord	Noggrannhet	Inventerare	Datum	Tillfälle
N1	grönfink	1	spel/sång	691958	6632823	10 m	Max Stefansson	2025-06-11	2
N2	gulsparv	1	spel/sång	692302	6632611	10 m	Max Stefansson	2025-06-05	1
N3	gulsparv	1	spel/sång	692007	6633012	10 m	Max Stefansson	2025-06-05	1
N4	gulsparv	1	spel/sång	692308	6633191	10 m	Max Stefansson	2025-06-05	1
N5	gulsparv	1	spel/sång	692147	6633297	10 m	Max Stefansson	2025-06-05	1
N6	gulsparv	1	spel/sång	692640	6633388	10 m	Max Stefansson	2025-06-05	1
N7	gulsparv	1	spel/sång	692255	6632778	10 m	Max Stefansson	2025-06-05	1
N8	gulsparv	1	spel/sång	691964	6632917	10 m	Max Stefansson	2025-06-05	1
N9	gulsparv	1	spel/sång	692731	6633381	10 m	Max Stefansson	2025-06-11	2
N10	gulsparv	1	spel/sång	692134	6633327	10 m	Max Stefansson	2025-06-11	2
N11	gulsparv	1	spel/sång	692130	6632994	10 m	Max Stefansson	2025-06-05	1
N12	gulsparv	2	par i lämplig häckbiotop	692009	6633076	10 m	Max Stefansson	2025-06-11	2
N13	gulsparv	1	spel/sång	692386	6633229	10 m	Max Stefansson	2025-06-11	2
N14	gulsparv	1	spel/sång	692141	6632985	10 m	Max Stefansson	2025-06-11	2
N15	gulsparv	1	spel/sång	692160	6632625	10 m	Max Stefansson	2025-06-11	2
N16	trädlärka	1	spel/sång	692366	6633248	10 m	Max Stefansson	2025-06-05	1

BILAGA 3 – BRUTTOLISTA ARTER – FÅGELINVENTERING NYDAL 2025

Art	Tillfälle 1 5 juni	Tillfälle 2 11 juni	Rödlistad	Fågeldirektiv Bilaga 1
Bofink	X	X		
Blåmes	X	X		
Fiskmåås	X	X	NT	
Gransångare	X	X		
Grönfink	X	X	EN	
Gulspurv	X	X	NT	
Gärdsmyg	X	X		
Gök	X	X		
Hämpling	X	X		
Härmsångare	X	X		
Järnsparv	X	X		
Koltrast	X	X		
Kungsfågel	X	X		
Lövsångare	X	X		
Mindre strandpipare	X	X		
Ormvråk	X			
Rödhake	X	X		
Stenskvätta	X	X		
Steglits	X	X		
Större hackspett	X	X		
Svarthätta	X	X		
Svartmes	X	X		
Sädesärla	X	X		
Talgoxe	X	X		
Taltrast	X	X		
Tofsmes	X			
Trädgårdssångare		X		
Trädlärka	X			Ja
Trädpiplärka	X	X		
Törnsångare	X	X		